

Nr 722

Av herr Gustavsson i Alvesta m. fl., angående bestämmandet av expropriationsersättning.

(Lika lydande med motion nr 592 i Första kammaren)

I 33 § expropriationslagen stadgas: "Har den exproprierande tagit fastigheten i besittning, må vid bestämmande av expropriationsersättningen hänsyn icke tagas till sådan ändring i fastighetens värde, som uppkommit efter tillträdet." Domstolarna inklusive HD har tolkat detta så, att det föreligger hinder för att tillerkänna markägaren ersättning för försämrat penningvärde under tiden från tillträdet till dag för domstolsutslag.

Exempel: Expropriationstillstånd meddelas 1957. Fastigheten tages i besittning 1958. Markvärdet utgör 1958 1:—/m². Dom meddelas 1964. Rimligtvis borde markägaren då tillerkännas 1:—/m² omräknat till 1964 års penningvärde, förslagsvis enligt konsumentprisindex. Det är ju icke fråga om annat än att beräkna markvärdet till ortens pris 1958. Men då markägaren ej fick betalning vid tillträdet, har han icke kunnat skydda sig från penningvärdeförsämringen. Om han hade fått betalt genast, kunde han ha investerat pengarna i motsvarande värdebeständiga nyttighet, exempelvis annan mark.

På expropriationsersättningen erhåller visserligen markägaren 6 % ränta från tillträdesdagen, men det är en annan fråga. Räntan skall motsvara förlorad avkastning på fastigheten. Med nuvarande ränteläge är räntesatsen dessutom för låg. Markägaren har visserligen en teoretisk chans att till viss del tillgodogöra sig penningvärdeförsämringen, nämligen genom att begära förskott å expropriationsersättningen enligt 38 § expropriationslagen. Domstolarna är emellertid försiktiga, och det är mycket vanligt att den förskottsvis uppskattade ersättningen endast uppgår till hälften av den ersättning, som slutligen bestämmes.

När expropriationslagen skrevs räknade man icke med penningvärdeförsämring, och därför saknades anledning för lagstiftaren att beröra detta problem. Numera är det ju en realitet att penningvärdet ständigt försämras från år till år. Med hänsyn härtill måste det — såsom lagtexten utformats och tolkats av domstolarna — ske en lagändring i expropriationslagen för att råda bot på missförhållandet. 33 § expropriationslagen kan förslagsvis kompletteras med följande tillägg: "Utan hinder härav må beaktas de förändringar, som penningvärdet undergått från tiden för tillträdet till expropriationsersättningens bestämmande."

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställas,
att riksdagen måtte besluta sådana ändringar i expropriationslagens 33 § att de i motionen anförda synpunkterna beaktas och att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till komplettering av lagtexten.

Stockholm den 26 januari 1966

Rune Gustavsson
i Alvesta

David Gomér

Erik Larsson
i Öskeviksby

Claes Elmstedt

Erik Larsson
i Norderön
